

каси + заемитѣ на окръжия и общини е достигнала на 16.₃ мил. лв. прѣзъ 1890 г. За бързото развитие на ипотечната операция, при всичкитѣ ѝ формалности и тежки бери, способствуваше сжщо така високиятъ приливъ (crédit) отъ срочни влогове, вслѣдствие повишението процента на лихвата имъ отъ 5 до 7 0/0, както и продължението срока на ипотечнитѣ заеми отъ 1 на 30 години, съ което се даваше възможностъ на банковитѣ клиенти да погасятъ дълга си постепенно въ единъ сравнително дълъгъ периодъ отъ 30 години.⁴⁾

При всичко това срѣдствата на банката сж оставали по-долу отъ търсенето на капитали. По смѣтка, направена възъ основа на баланса отъ 1 ноемврий 1891 г. на банката, послѣдната имаше на разположение, съгласно чл. 32 отъ устава си, 19.288 хил. лв., а бѣше раздала срѣщу ипотеки, на общини и земл. каси 21.473 хил. лв., сир. тя бѣше ангажирала за ипотекарната си операция повече срѣдства, отколкото трѣбваше.⁵⁾ Не оставаше друго нищо, освѣнъ да се сключи другъ ипотекаренъ заемъ, Съ тази цѣль пакъ бѣ внесенъ законопроектъ да се разрѣши на банката издаването на ипотекарни облигации за 20 мил. лева номинални максимумъ. Този законопроектъ получи сила на законъ на 3 януарий 1892 г. Съгласно този законъ, банката сключи въ 1893 г. у Deutsche Bank втори заемъ отъ 30 мил. зл. лева, въ който влѣзе и първоначалния заемъ отъ 1889 г. Но въ дѣйствителностъ заемътъ отъ 1893 г. бѣ само на сума 26 мил. зл. лева, защото 4 мил. ферме бидоха взети веднага, слѣдъ като се сключи първиятъ ипотекаренъ заемъ. Отъ тѣзи 26 мил. Deutsche Bank трѣбваше да вземе задължително 6 мил. зл. лв. по емисионенъ курсъ 84 0/0. За останалата сума се установиха двѣ опции: по 10 мил. съ емисионенъ курсъ по 86 0/0 и 88 0/0. Понеже Deutsche се възползува съ втората опция, то Б. Н. Банка е емитирала до сега облигации само за 20 мил. лв. Добититѣ отъ тѣзи заеми срѣдства на сума 17 1/2 мил. лв., платими въ 33 години, дадоха на банката възможностъ относително широко да развие ипотечната си операция.⁶⁾

Срѣдниятъ размѣръ на сумитѣ по тѣзи два заема, утилизирани отъ банката за нуждитѣ на нейнитѣ ипотечни операции, се е движилъ както слѣдва:

хил. лева		хил. лева	
1889	3.996. ₈	1902	17.711. ₃
1890	3.875. ₇	1903	17.374. ₂
1891	3.754. ₂	1904	17.050. ₈
1892	3.635. ₃	1905	16.659. ₈
1893	7.501. ₇	1906	16.308. ₇
1894	12.163. ₄	1907	15.899. ₀
1895	17.372. ₂	1908	12.553. ₅ 7)
1896	19.413. ₀	1886/1890	1.627. ₀
1897	19.067. ₂	1891/1895	9.084. ₀
1898	18.818. ₀	1896/1900	18.830. ₆
1899	18.562. ₃	1901/1905	17.363. ₂
1900	18.293. ₃	1886/1895	5.510. ₇
1901	18.020. ₃	1896/1905	18.098. ₈
		1886/1905	12.092. ₆

⁴⁾ Заемитѣ, сключвани до 16. XII. 1889 г., сир. при режима на 1 год. срокъ на ипотечнитѣ заеми, de facto не сж се погасявали слѣдъ изтичането на годината, а сж се продължавали редъ години, до като самата банка е била принудена, слѣдъ прѣустановяването да отпуща нови заеми прѣзъ 1888 год., да опредѣли размѣръ отъ 10 0/0 за погашение на сключенитѣ до тогава заеми, което е равнозначуще съ изплащане на заемитѣ въ срокъ отъ 10 години. (Вж. „Сборника отъ окръжни писма, издадени отъ Б. Н. Банка прѣзъ 1886—1905 година“, официално издание, София, 1908, стр. 237 и 240).

⁵⁾ Вж. Дневници на VI об. Н. Събрание, втора сесия, кн. III, стр. 95.

⁶⁾ Вж. „Кредитътъ и банковото дѣло въ България“ отъ Г. Вѣлковски. (Сборникъ на Министерството на Просвѣщенieto, кн. XVI, стр. 89-90).

⁷⁾ Това перо е съставено отъ сумитѣ по смѣтка „ипотекаренъ заемъ 1893“ и „подлежащи на изплащане облигации отъ заема 1893“. Послѣдната смѣтка е отнесена въ баланситѣ, начинаая отъ 21 май 908 г., въ групата „разни пасиви“.